

МІСТО МРІЙ І НАДІЙ

Редакція "Вогнів Славутича" запросила до розмови
Славутицького міського голову Володимира Удовиченка

Славутичу — десять років. Так, так, ціле десятиліття. Отже він заслужив право на перший ювілей. Здається, не так давно було 2 жовтня 1986 року, коли Рада Міністрів колишнього великого Союзу

прийняла рішення про спорудження Славутича — нового міста для постійного проживання працівників Чорнобильської АЕС. В наступні роки, в час перебудовних баталій, правилом доброго тону вважалося оскаржувати це рішення, ставити запитання: потрібно було будувати це місто чи ні, будувати тут чи в іншому місці? Як і питання про те, чи потрібно було відроджувати Чорнобильську АЕС.

Сьогодні, як ніколи, видно: в подібних запитаннях мало сенсу. Історія на них відповіла конкретно. 25-тисячне місто є, живе не піддослідною мишкою у лабораторній клітці, а повнокровно, розгонисто, все гучніше заявляє про себе на всю Україну й цілий світ. Нині багато хто знає, що Славутич не лише юний за своєю біографією, але й наймолодший — можливо, в світі — за віком своїх мешканців, яким пересічно менше тридцяти років. Третину населення придніпровського міста становлять діти, три тисячі з яких народились безпосередньо тут. Вони і їхні батьки не погодяться з тим, що у міста Славутича не буде майбутнього.

— Володимире Петровичу, — звертаємось ми до Славутицького міського голови В.П.Удовиченка, — під час останнього святкування Дня Славутича місто наче розрослося, тут знову, як і в час будівництва, можна було почути різні мови. Мабуть, і господарі, і гості не хотіли проминути з ювілієм...

— Справа не в круглій даті, а в тому, що Славутич від зародження є унікальним місцем людського єднання, злиття людських сердець. Згадаймо, що споруджувати нове місто українських енергетиків прибули будівничі восьми республік СРСР. Згядка про них лишилась і в пам'яті вдячних новоселів, і в назвах кварталів. Єреванський, Тбіліський, Київський, Ленінградський, Вільнюський, Ризький, Талліннський... Величезний внесок зробили різні підрозділи Міненерго, які тоді представляли практично всю карту Союзу. Тепер всі будівельники живуть в незалежних країнах, кожен облаштовує життя на влас-

ний смак. Але всі вони назавжди лишаються приналежними до Славутича, а Славутич — до них. Це ж рідкісне щастя — взяти й збудувати фактично за два роки місто. Для більшості учасників спорудження нашого міста — це найважливіша подія в житті, його візитна картка, його вершина. Тим-то всі радо збираються у нас на Дні міста, або коли у кого випаде нагода. Ми з вами починаємо забувати такі звичні поняття, як "патріотизм", "інтернаціоналізм", "дружба народів". Ці якості творцями Славутича були виявлені з найвищою пробою. Це те, чого не можна купити за гроші. Для творення міста потрібне особливе піднесення. Славутич, можна сказати, цілий етап в історії. Саме завдяки таким етапам людство робить кроки вперед.

Той, хто знайомий з архітектурою Славутича, не може лишатись спокійним.

— Доречно згадати, що в червні 1997 року групі будівничих за створення міста Славутича присуджено Державну премію України в галузі архітектури. Зрозуміло, за умовами номінації склад групи обмежено вісьмома іменами. А творців міста тисячі, тисячі... Недаремно, вручаючи премії, Президент України сказав, що це премія всьому Славутичу. Та все ж наведемо для читачів імена лауреатів. Українські архітектори Федір Боровик, Жанна Косенко, Ігор Дубасов, інженер-будівельник Сергій Білоцеркович, російський архітектор Леонід Вавакін, архітектори Вахтанг Гапріндашвілі (Грузія), Зане Калінка (Латвійська Республіка), Левон Хачатрян (Республіка Вірменія).

— Як на мене, цей список можна продовжувати... Прекрасно, що збудоване потрапило до надійних рук. Адже для міста будинки, так би мовити, півліла. Споруди без людей мертві. Славутичу потрібно було пустити міцне людське коріння. У цьому найперша заслуга колективу Чорнобильської АЕС — основного нашого підприємства. Люди принесли в нове місто традиції, ці традиції швидко за-

корінюються і розвиваються. Це і традиції виробництва, і культури, і виховної та освітньої роботи. Покоління юних славутичан, як і їхні батьки, все впевненіше заявляють про себе на терені України. Громадськість країни, СНД, гості міста більше знають про такі культурно-мистецькі події, як дитячий фестиваль "Золота осінь Славутича", різні пісенні фестивалі і свята, меценатські акції на підтримку історичної науки, вивчення минулого поліського краю тощо. Однак відчутні наслідки дає і копітка робота з естетичного виховання, яку проводять кіноконцертний комплекс, культурно-інформаційний центр, центр ЮНЕСКО, дитячі дошкільні заклади, загальноосвітні школи. Чудові здобутки у вихованців міської школи мистецтв. Рік у рік зростає авторитет славутицьких спортсменів, серед яких чимало чемпіонів світу.

— Чи не розгубимо децю з цього у зв'язку з новою економічною і політичною ситуацією? Адже Україна під тиском країн "єликої сімки" взяла курс на закриття Чорнобильської станції, для забезпечення роботи якої, власне, і створюва ось місто.

— Ні, не розгубимо. Не повинні розгубити. Місто для того й зіп'ялось на ноги, аби за будь-яких умов порятувати себе. Ми відзначаємо перше десятиліття, а буде і друге, і третє. Головне — не допускати в наше життя мікроб тимчасовості.

Так склалося, що мене сюди теж свого часу направляли начебто тимчасово. Було це навесні 1987-го. Один з керівників області тоді сказав: "Треба допомогти за два роки збудувати нове місто, а там поглянемо..." І я щасливий, що доля зглянулась на мене, і ось уже одинадцятий рік працюю тут. Направили мене тоді в якості заступника керівника оргкомітету облвиконкому по створенню Славутицької міськради. Навіть в умовах того часу начальство розуміло, що без місцевої влади місту буде тяжко. На будівництві панувала державна опергрупа на чолі з Борисом Шербиною, величезний вплив мав будівельний монстр — Міненерго. Іхньою справою було збудувати, але вони тут не збирались жити. Тому нас із Олександром Паньковим, майбутнім першим головою міськради, і було послано встановлювати... радянську владу, це не в Славутичі, а в будівельному селищі Лісному. Передбачалося, що повинні ініціювати рівномірний розвиток міста в частині створення соціальної інфраструктури. Тобто перший крок до активної позиції місцевої влади робився вже тоді.

— Не ідеалізуючи ситуацію, зауважимо, що й місцеві партійні органи Славутича намагались діяти нестандартно, в той час тут менше, ніж навкруги, було формалізму. Хоча від свого часу не втечеш. Місто будувалося під жорстку відомчу структуру...

— Так, але обставини сприяли нашому стажуванню в питаннях розвитку місцевої демократії і самоврядування.

За будь-яких умов місто повинно бути містом. Для того, щоб воно мало перспективу, нині важливо зрозуміти: ЧАЕС має

бути не єдиним, а одним з головних підприємств Славутича. Збагнути це треба на основі економічних законів розвитку територій. Тому нам негайно слід проводити муніципальну реформу.

Всі, хто працюють на ЧАЕС, повинні займатись експлуатацією станції, забезпечувати добробут енергетиків, перш за все зарплатою. Решта ж підрозділів має працювати в місті і через послуги основному колективу заробляти кошти собі. В такому випадку тариф на електроенергію не буде обтяжуватись додатковими затратами. Вважаю, що саме тоді у ЧАЕС з'явиться більше можливостей, ніж зараз, допомагати місту.

Однак перш, ніж дати місту більшу самостійність, його треба підготувати. Наприклад, сьогодні місто не зможе взяти відповідальність за підприємство житлово-комунального господарства. Чому? Великих затрат потребують будівництво очисних каналізаційних споруд, реконструкція водоочисних споруд, чимало проблем з енергозбереженням. Цей клубок слід розплутувати навіть на рівні департаменту, щоб було зобов'язання галузі усе з переліченого виконати. Навіть, коли комунальне господарство буде передано у муніципальну власність.

Місту треба створювати альтернативні джерела благополуччя. І це буде недержавна власність...

У народі кажуть не без іронії: важко перших десять років. Нелегко було стати на ноги місту-новобудові. Ще важче буде втриматись на ній яху історичного поступу. Пам'ятаймо, що поступ — це і вічні Рим та Київ, і навік полишені міста ацтеків. Хай Славутич спить: доля перших.

У фотооб'єктиві:

- ◆ Славутич вчора і сьогодні
- ◆ "Без потреби не виймати!" Дарунок міському голові Володимиру Удовиченку від посольства Грузії в Україні

Фото
Володимира
САВРАНА
та
Євгена
АЛІМОВА

